
Alkoholens gleder og sorger

BOKOVERSIKT

Bokens forfatter er overlege ved Bispebjerg hospital i København. Bak seg har han hatt overlege Jes Gerlach, psykolog Anne Samuelsen og forfatter Ole Michelsen med i arbeidet.

Jeg har fått i hende en liten bok på 84 sider på lettlest dansk. Den er ment for allmennheten og fungerer godt slik. Utgiver er det danske psykiatrifondet som har som oppgave ”å utbre kjennskapet til psykiske lidelser, deres årsaker, forebyggende muligheter og behandling av sykdommer på bakgrunn av nye forskningsresultater”. Boken er i så måte forbilledlig. Forfatteren har gjort et godt grep ved å inkludere korte beskrivelser av store forfattere som også har hatt alkoholproblemer, samt å sitere i små vignetter fra Ole Michelsens bok *Den dansende dæmon – Beretning fra en edru alkoholiker*. I løpet av de få sider beskrives alkoholbruken gjennom tidene, det danske drikkemønster og misbrukets karakter.

Både folkehelseperspektivet, den individuelle lidelse og familiens plagede omtales på en empatisk måte. Det skrives om alkoholens positive virkninger, uten å henfalle til moralisering, men det er gjerne ikke langt til neste forfattervignett i teksten. Forfatterteamet er godt oppdatert på de forskningsmessige nyvinninger i kunnskap om arvens betydning for misbruksutvikling, forholdet til hjerte- og karsykdommer og de nye medikamentelle behandlingsmuligheter. I boken finner jeg også den klareste fremstilling jeg noen gang har funnet av de ulike reseptorene i hjernen involvert i alkoholomsetningen. Det skilles godt mellom storforbrukere og misbrukere i beskrivelsen av mulige behandlingsstrategier. En advarsel mot å arbeide i retning av kontrollert drikking for misbrukerne er betimelig på plass. AA-modellen presenteres kort og edruelig.

Man finner et vell av nyttige opplysninger samlet, som den travle doktor kan ha glede av å slå opp i. Forfatteren definerer en alkoholenhet lik 12 gram eller en gjenstand på dansk. Det er vel litt mindre enn hva vi er vant til. I boken blir en vinflaske sju alkoholenheter, og ikke fem-seks. De anbefalte grenser er sammenfallende med norske.

Et lite hjertesukk til slutt. Det er en liten litteraturliste bak i boken. Norsk og svensk er ikke langt fra dansk, men det er tydelig at flere relevante bøker fra vår hjemlige fuktige andedam ikke er kjent. Og det er synd, for slike bøker burde

være skandinavisk felleseie.

John Erik Berg

Institutt for allmenntidrett og
samfunnsmedisinske fag, Universitetet i Oslo

Publisert: 10. desember 2001. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. juni 2026.